ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 20. januára 2005 *

Vo veci C-101/04,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím Arbeidsrechtbank Gent (Belgicko) zo 17. februára 2004 a doručený Súdnemu dvoru 26. februára 2004, ktorý súvisí s konaním:

Roger Noteboom

proti

Rijksdienst voor Pensioenen,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: N. Colneric (spravodajkyňa), vo funkcii predsedníčky štvrtej komory, sudcovia: J. N. Cunha Rodrigues a E. Levits,

* Jazyk konania: holandčina.

generálna advokátka: C. Stix-Hackl,

tajomník: R. Grass,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: D. Martin, splnomocnený zástupca,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálnej advokátky, že vec bude prejednaná bez jej návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu ustanovení nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a ich rodinných príslušníkov, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva, v znení zmenenom, doplnenom a aktualizovanom nariadením Rady (ES) č. 118/97 z 2. decembra 1996 (Ú. v. ES L 28, s. 1; Mim. vyd. 05/003, s. 3) zmeneného a doplneného nariadením Rady (ES) č. 1606/98 z 29. júna 1998 (Ú. v. ES L 209, s. 1; Mim. vyd. 05/003, s. 308, ďalej len „nariadenie č. 1408/71").

2 Tento návrh bol predložený v rámci sporu medzi R. Noteboom a Rijksdienst voor Pensioenen (ďalej len „Rijksdienst"), belgickým úradom sociálneho zabezpečenia, s ohľadom na príspevok na dovolenku vyplácaný osobám poberajúcim dôchodok.

Právny rámec

Právna úprava Spoločenstva

3 Článok 1 nariadenia č. 1408/71 stanovuje:

„Na účely tohto nariadenia:

...

t) *dávky* a *dôchodky* znamenajú všetky dávky a dôchodky vrátane všetkých ich častí, ktoré sa vyplácajú z verejných fondov, valorizačné zvýšenia a doplnkové príspevky, pokiaľ neustanovuje hlava III inak, ako aj paušálne dávky, ktoré sa môžu vyplácať namiesto dôchodkov a platby uskutočnené náhradou príspevkov;

..."

4 Článok 4 ods. 1 tohto nariadenia znie:

„Toto nariadenie sa vzťahuje na všetky právne predpisy, ktoré sa týkajú týchto častí sociálneho zabezpečenia:

...

c) dávky v starobe;

...“

5 Článok 45 nariadenia č. 1408/71, ktorý tvorí súčasť hlavy III kapitoly 3 tohto nariadenia s nadpisom „Staroba a úmrtie (dôchodky)“, stanovuje zásadu úhrnu dôb poistenia dosiahnutých podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek členského štátu pri nadobudnutí, zachovaní alebo znovunadobudnutí nároku na dávky.

6 Podľa odsekov 1 až 6 uvedeného článku:

„1. Príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy podmieňujú nadobudnutie, zachovanie alebo znovunadobudnutie nároku na dávky podľa

systému, ktorý nie je osobitným systémom v zmysle odsekov 2 alebo 3, dosiahnutím dôb poistenia alebo dôb bydliska, zohľadní tam, kde je to nevyhnutné, doby poistenia alebo doby bydliska dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek iného členského štátu v rámci všeobecného alebo osobitného systému platného pre zamestnancov alebo samostatne zárobkovo činné osoby. Na tento účel zohľadní tieto doby, ako keby boli dosiahnuté podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje.

...

6. Obdobie plného zamestnania [úplnej nezamestnanosti — *neoficiálny preklad*] pracovníka, na ktorého sa vzťahuje prvá veta článku 81 [71 — *neoficiálny preklad*] ods. 1 písm. a) bodu ii) alebo písm. b) bodu ii) započíta [zohľadní — *neoficiálny preklad*] príslušná inštitúcia členského štátu, na území ktorého dotknutý pracovník má bydlisko, v súlade s právnymi predpismi, ktoré táto inštitúcia uplatňuje, ako keby podliehal týmto právnym predpisom počas posledného zamestnania.

...

Ak sa obdobie úplnej nezamestnanosti v štáte bydliska dotknutej osoby môže započítať iba vtedy, ak sa obdobie, počas ktorého sa platili príspevky, dosiahlo v tomto štáte, bude sa táto podmienka považovať za splnenú aj vtedy, ak sa obdobie prispievania dosiahlo v inom členskom štáte."

7 Článok 71 ods. 1, ktorý sa nachádza v oddiele 3 hlavy III kapitoly 6 nariadenia č. 1408/71 s nadpisom: „Nezamestnané osoby, ktoré počas svojho posledného zamestnania mali bydlisko v inom členskom štáte, ako je príslušný štát" znie:

„Nezamestnaná osoba, ktorá bola predtým zamestnaná a ktorá počas svojho posledného zamestnania mala bydlisko na území iného členského štátu, ako je príslušný štát, poberá dávky v súlade s týmito ustanoveniami:

a) ...

ii) Cezhraničný pracovník, ktorý je úplne nezamestnaný, poberá dávky v súlade s ustanoveniami právnych predpisov členského štátu, na území ktorého má bydlisko tak, akoby sa naňho vzťahovali tieto právne predpisy počas posledného zamestnania. Tieto dávky poskytuje inštitúcia miesta bydliska na svoje náklady;

..."

Vnútroštátna právna úprava

8 Podľa článku 22 kráľovského nariadenia č. 50 z 24. októbra 1967 o starobnom a pozostalostnom dôchodku zamestnaných osôb (Moniteur belge z 27. októbra

1967, s. 11258) zmeneného a doplneného zákonom z 30. marca 1994 (Moniteur belge z 31. marca 1994, s. 8866, ďalej len „kráľovské nariadenie z 24. októbra 1967"):

„Príspevok na dovolenku a doplnkový príspevok k príspevku na dovolenku môže byť priznaný ročne poberateľom dôchodku, ktorý sa poskytuje na základe tohto systému.

...

Príspevky uvedené v tomto článku sa nezohľadnia pri použití pravidiel o súbehu sociálnych dávok, ani pri výpočte zdrojov predchádzajúcich poskytnutiu určitých výhod."

9 Článok 56 ods. 1 kráľovského nariadenia z 21. decembra 1967 o všeobecnej úprave dôchodkového a pozostalostného systému zamestnaných osôb (Moniteur belge zo 16. januára 1968, s. 441) zmeneného a doplneného kráľovským nariadením z 27. januára 1998 (Moniteur belge z 20. februára 1998, s. 4793) a kráľovským nariadením zo 4. marca 2002 (Moniteur belge z 29. marca 2002, s. 13236, ďalej len „kráľovské nariadenie z 21. decembra 1967") stanovuje:

„Osobám poberajúcim starobný a/alebo pozostalostný dôchodok sa raz ročne prizná príspevok na dovolenku a doplnkový príspevok k príspevku na dovolenku.

Príspevok na dovolenku a doplnkový príspevok k príspevku na dovolenku sa však neposkytujú v roku, počas ktorého sa vyplácanie dôchodku skutočne a po prvýkrát začína. V priebehu nasledujúceho roku sú príspevok na dovolenku a doplnkový príspevok vymerané pomerne k počtu mesiacov, počas ktorých príjemca poberal dôchodok v roku, v ktorom sa začalo vyplácanie tohto dôchodku. V nasledujúcich rokoch sa príspevky poskytujú v plnej výške.

...

Odlišne od druhého pododseku... a bez toho, aby bol dotknutý odsek 2 tohto článku, sa príspevok na dovolenku a doplnkový príspevok poskytujú v plnej výške počínajúc rokom, počas ktorého sa dôchodok skutočne a po prvýkrát začne vyplácať:

a) v prípade starobného dôchodku, pokiaľ príjemca poberal predčasný dôchodok, alebo pokiaľ poberal dávky v chorobe, invalidite alebo v nedobrovoľnej nezamestnanosti po vykonávaní činnosti podliehajúcej zákonu z 27. júna 1969, ktorým sa mení a dopĺňa zákonné nariadenie z 28. decembra 1944 o sociálnom zabezpečení pracovníkov, zákona zo 7. februára 1945 o sociálnom zabezpečení námorníkov obchodného loďstva alebo zákona z 10. januára 1945 o sociálnom zabezpečení baníkov a podobných osôb počas bežného roka, ktorý predchádza roku, v ktorom sa začína vyplácanie starobného dôchodku;

b) ...

Dávky v nedobrovoľnej nezamestnanosti po vykonávaní činnosti uvedenej v článku 5 ods. 7 kráľovského nariadenia z 23. decembra 1996 sú na účely použitia predchádzajúceho pododseku pokladané za dávky v nedobrovoľnej nezamestnanosti uvedené v tomto pododseku."

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

10 R. Noteboom je belgický štátny príslušník, ktorý pracoval v Holandsku, ale svoje bydlisko si zachoval v Belgicku.

11 Krátko pred svojím odchodom do dôchodku sa stal nezamestnaným. V priebehu roku, ktorý predchádzal roku, keď získal nárok na vyplácanie starobného dôchodku, poberal nepretržite dávky v nezamestnanosti. Tieto dávky v nezamestnanosti boli vypočítané a vyplácané na základe článku 71 ods. 1 písm. a) bodu ii) nariadenia č. 1408/71 v súlade s belgickou právnou úpravou v danej oblasti.

12 Od 1. januára 1999 mal R. Noteboom v belgickom systéme týkajúcom sa zamestnaných osôb nárok na vyplácanie starobného dôchodku. Okrem tohto dôchodku mu roku 1999 Rijksdienst vyplatil z titulu príspevku na dovolenku aj čiastku vo výške 23 069 BEF, čo predstavuje 571,87 eur.

13 Rijksdienst neskôr usúdil, že táto čiastka bola žalobcovi vyplatená omylom a na základe rozhodnutia doručeného mu 18. augusta 1999 žiadal o jej vrátenie.

14 Dňa 14. septembra 1999 R. Noteboom podal proti tomuto rozhodnutiu žalobu na vnútroštátnom súde.

15 R. Noteboom pred týmto súdom tvrdil, že má nárok na príspevok na dovolenku vzhľadom na to, že trvale poberal dávky v nezamestnanosti počas roka, ktorý predchádzal roku, keď získal nárok na vyplácanie starobného dôchodku.

16 Rijksdienst naopak tvrdí, že R. Noteboom nespĺňa podmienky stanovené v článku 56 kráľovského nariadenia z 21. decembra 1967. Jeho nezamestnanosť totiž nenadväzovala na „činnosť, v rámci ktorej dotknutá osoba podliehala belgickému systému sociálneho zabezpečenia." Pokiaľ by belgický štát skutočne vyplatil dávky v nezamestnanosti, bol by podľa Rijksdienst naozajstným dlžníkom členský štát, kde dotknutá osoba vykonávala svoje posledné zamestnanie a kde sa tiež stala nezamestnanou, v tomto prípade Holandsko.

17 Rijksdienst taktiež tvrdí, že príspevok na dovolenku nie je v žiadnom prípade „dôchodok, ale dávka *ad hoc*". Nespadá do rozsahu vecnej pôsobnosti nariadenia č. 1408/71.

18 Vnútroštátny súd pripomína judikatúru Súdneho dvora v danej oblasti, najmä rozsudok z 5. júla 1983, Valentini (171/82, Zb. s. 2157), a k povahe predmetnej dávky uvádza najmä toto:

— osobný rozsah pôsobnosti článku 22 kráľovského nariadenia z 24. októbra 1967 zodpovedá osobnému rozsahu práva na vyplácanie starobného a pozostalostného dôchodku: príspevok na dovolenku sa poskytuje všetkým osobám poberajúcim dôchodok a iba im,

— finančné prostriedky na príspevky na dovolenku pre osoby poberajúce dôchodok sú rovnaké ako finančné prostriedky na starobné a pozostalostné dôchodky,

— rovnako ako starobný dôchodok sa príspevok na dovolenku, ktorý tento dôchodok sprevádza, priznáva osobám, ktoré vzhľadom na svoj vek už nemusia byť k dispozícii službám zaisťujúcim zamestnanie. Tieto dávky majú umožniť týmto osobám uspokojiť svoje potreby,

— príspevok na dovolenku je každopádne paušálna čiastka, ktorá nijako nezávisí od výšky poberanej mzdy či dosiahnutej doby poistenia.

19 Vzhľadom na tieto skutočnosti Arbeidsrechtbank Gent rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1) Patrí príspevok na dovolenku uvedený v článku 22 kráľovského nariadenia č. 50 z 24. októbra 1967 a v článku 56 kráľovského nariadenia z 21. decembra 1967 do rozsahu vecnej pôsobnosti nariadenia č. 1408/71 a predstavuje konkrétne ‚dávku v starobe' v zmysle článku 4 ods. 1 písm. c) uvedeného nariadenia?

2) Je potrebné vykladať článok 45 ods. 1 a 6 nariadenia č. 1408/71 v tom zmysle, že Rijksdienst voor pensioenen musí ako príslušná inštitúcia pri určovaní nároku na príspevok na dovolenku zohľadniť doby poistenia dosiahnuté v inom členskom štáte?

3) V prípade, že odpoveď na druhú otázku bude záporná, použije sa ustanovenie článku 71 ods. 1 písm. a) bodu ii) nariadenia č. 1408/71, podľa ktorého cezhraničný pracovník musí mať možnosť poberať dávky podľa právnych predpisov členského štátu, na území ktorého má bydlisko, ‚akoby sa naňho vzťahovali tieto právne predpisy počas posledného zamestnania', len na dávky v nezamestnanosti, alebo sa uplatní taktiež na iné dávky, ako je príspevok na dovolenku upravený v článku 22 kráľovského nariadenia č. 50 z 24. októbra 1967 a článku 56 kráľovského nariadenia z 21. decembra 1967?"

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

20 Podstatou prvej otázky vnútroštátneho súdu, týkajúcej sa rozsahu vecnej pôsobnosti nariadenia č. 1408/71 je, či dávka, akou je príspevok na dovolenku upravený v článku 22 kráľovského nariadenia z 24. októbra 1967 a článku 56 kráľovského nariadenia z 21. decembra 1967, predstavuje dávku v starobe v zmysle článku 4 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 1408/71.

21 Podľa ustálenej judikatúry môže byť za dávku sociálneho zabezpečenia považovaná len dávka, ktorá sa na jednej strane poskytuje príjemcom bez akéhokoľvek individuálneho a diskrečného posúdenia osobných potrieb na základe právne definovanej situácie a na druhej strane sa vzťahuje k jednej z častí výslovne vymenovaných v článku 4 ods. 1 nariadenia č. 1408/71 (pozri najmä rozsudky zo 16. júla 1992, Hughes, C-78/91, Zb. s. I-4839, bod 15; z 15. marca 2001, Offermanns, C-85/99, Zb. s. I-2261, bod 28, a zo 7. novembra 2002, Maaheimo, C-333/00, Zb. s. I-10087, bod 22).

22 Dávka, akou je v danom prípade príspevok na dovolenku, tieto podmienky spĺňa.

23 Pokiaľ ide o prvú podmienku, je vhodné uviesť, že ustanovenia týkajúce sa poskytovania tohto príspevku na dovolenku, najmä článok 56 ods. 1 kráľovského nariadenia z 21. decembra 1967, priznávajú príjemcom zákonom vymedzené právo a toto právo patrí automaticky osobám, ktoré spĺňajú určité objektívne kritériá bez akéhokoľvek individuálneho a diskrečného posúdenia ich osobných potrieb.

24 Čo sa týka druhej podmienky, treba pripomenúť, že Súdny dvor opakovane rozhodol, že rozdiel medzi dávkami, ktoré nespadajú do rozsahu pôsobnosti nariadenia č. 1408/71 a dávkami, ktoré do neho spadajú, spočíva predovšetkým v konštitutívnych prvkoch každej dávky, najmä v jej účeloch a podmienkach poskytovania a neodvíja sa od skutočnosti, či ju vnútroštátne právne predpisy kvalifikujú ako dávku sociálneho zabezpečenia alebo nie (pozri najmä rozsudky Hughes, už citovaný, bod 14, ako aj z 10. októbra 1996, Hoever a Zachow, C-245/94 a C-312/94, Zb. s. I-4895, bod 17).

25 Pokiaľ teda ide o právnu povahu dávky, akou je dávka v konaní pred vnútroštátnym súdom, jej kvalifikovanie ako príspevku na dovolenku nie je rozhodujúce pre posúdenie, či môže byť považovaná za dávku v starobe v zmysle článku 4 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 1408/71.

26 Naopak je vhodné uviesť, že konštitutívne prvky predmetného príspevku na dovolenku dokazujú, že môže byť považovaný za dávku v starobe v zmysle článku 4 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 1408/71, vyplácanú ako doplnkovú dávku v zmysle článku 1 písm. t) nariadenia č. 1408/71.

27 Z ustanovení o poskytovaní tohto príspevku na dovolenku po prvé vyplýva, že je vyplácaný výlučne osobám poberajúcim starobný alebo pozostalostný dôchodok. Vnútroštátny súd naviac uviedol, že finančné prostriedky na príspevok na dovolenku sú rovnaké ako finančné prostriedky na financovanie starobných a pozostalostných dôchodkov.

28 Po druhé, ako uviedol vnútroštátny súd, príspevok na dovolenku, ktorý sprevádza starobný dôchodok, umožňuje jeho príjemcom uspokojiť svoje potreby. Ako uviedla Komisia, cieľom tohto príspevku je konkrétne osobám poberajúcim dôchodok zaistiť finančný doplnok, ktorý by im prípadne umožnil odísť na dovolenku.

29 Skutočnosť, ktorej sa dovoláva vnútroštátny súd, že príspevok na dovolenku je paušálna čiastka, ktorá nezávisí od výšky poberanej mzdy alebo dosiahnutej doby poistenia, nespochybňuje jeho právne zaradenie ako dávky v starobe v zmysle článku 4 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 1408/71. Samozrejme, Súdnemu dvoru je známe, že tieto dávky sú bežne financované a získavané na základe vlastných príspevkov príjemcov a sú vypočítavané v závislosti od dĺžky účasti v systéme poistenia (pozri už citovaný rozsudok Valentini, bod 14). Skutkové okolnosti daného prípadu skúmané v bodoch 27 a 28 tohto rozsudku však ukazujú, že ide o dávku v starobe v zmysle článku 4 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 1408/71.

30 Je teda opodstatnené na prvú otázku odpovedať tak, že dávka, akou je príspevok na dovolenku upravený v článku 22 kráľovského nariadenia z 24. októbra 1967 a článku 56 kráľovského nariadenia z 21. decembra 1967, predstavuje dávku v starobe v zmysle článku 4 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 1408/71.

O druhej otázke

31 Druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či článok 45 ods. 1 a 6 nariadenia č. 1408/71 sa má vykladať v tom zmysle, že príslušná inštitúcia členského štátu bydliska musí na účely poskytnutia takej dávky, akou je dávka v spore pred vnútroštátnym súdom, zohľadniť dobu úplnej nezamestnanosti, počas ktorej bývalá zamestnaná osoba poberala dávky podľa článku 71 ods. 1 písm. a) bodu ii) tohto nariadenia, napriek tomu, že nezamestnanosť nenadväzovala na vykonávanie činnosti, v rámci ktorej by pracovník podliehal právnym predpisom uplatňovaným touto inštitúciou.

32 Tento problém rieši článok 45 ods. 6 nariadenia č. 1408/71, ktorého výklad je potrebné urobiť ako prvý.

33 Z prvého pododseku tohto ustanovenia vyplýva, že obdobie úplnej nezamestnanosti, v priebehu ktorého nezamestnaná osoba poberá dávky podľa článku 71 ods. 1 písm. a) bodu ii) nariadenia č. 1408/71, zohľadní príslušná inštitúcia členského štátu, na území ktorého má dotknutý pracovník bydlisko, v súlade s právnymi predpismi uplatňovanými touto inštitúciou, ako keby podliehal týmto právnym predpisom počas posledného zamestnania.

34 Nárok na takú dávku, akou je dávka v spore pred vnútroštátnym súdom, musí byť preto určený s ohľadom na dobu úplnej nezamestnanosti cezhraničného pracovníka, ktorá viedla k poskytnutiu dávok v nezamestnanosti vyplývajúcich z článku 71 ods. 1 písm. a) bodu ii) nariadenia č. 1408/71, ako keby sa na neho počas jeho posledného zamestnania vzťahovali právne predpisy členského štátu, kde má bydlisko.

35 Z toho vyplýva, že nie je nevyhnutné vyložiť článok 45 ods. 1 nariadenia č. 1408/71.

36 Vzhľadom na vyššie uvedené treba odpovedať na druhú otázku tak, že článok 45 ods. 6 nariadenia č. 1408/71 sa má vykladať v tom zmysle, že príslušná inštitúcia členského štátu bydliska na účely poskytovania takej dávky, akou je dávka v spore pred vnútroštátnym súdom, musí prihliadnuť na obdobie úplnej nezamestnanosti, v priebehu ktorého bývalý pracovník poberal dávky podľa článku 71 ods. 1 písm. a) bodu ii), ako keby sa na neho počas jeho posledného zamestnania vzťahovali právne predpisy uplatňované touto inštitúciou.

O tretej otázke

37 S ohľadom na odpoveď na druhú otázku nie je potrebné odpovedať na tretiu položenú otázku.

O trovách

38 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

1) **Dávka, akou je príspevok na dovolenku upravený v článku 22 kráľovského nariadenia č. 50 z 24. októbra 1967 o starobnom a pozostalostnom dôchodku zamestnaných osôb, zmeneného a doplneného zákonom z 30. marca 1994, a v článku 56 kráľovského nariadenia z 21. decembra 1967 o všeobecnej úprave dôchodkového a pozostalostného systému zamestnaných osôb, zmeneného a doplneného kráľovským nariadením z 27. januára 1998 a kráľovským nariadením zo 4. marca 2002, predstavuje dávku v starobe v zmysle článku 4 ods. 1 písm. c) nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a ich rodinných príslušníkov, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva, v znení zmenenom, doplnenom a aktualizovanom nariadením Rady (ES) č. 118/97 z 2. decembra 1996 zmeneného a doplneného nariadením Rady (ES) č. 1606/98 z 29. júna 1998.**

2) **Článok 45 ods. 6 nariadenia č. 1408/71 v znení, ktoré bolo zmenené, doplnené a aktualizované nariadením č. 118/97 zmeneného a doplneného nariadením č. 1606/98, sa má vykladať v tom zmysle, že príslušná inštitúcia členského štátu bydliska na účely poskytovania takej dávky, akou je dávka v spore pred vnútroštátnym súdom, musí prihliadnuť na obdobie úplnej nezamestnanosti, počas ktorého bývalý pracovník poberal dávky podľa článku 71 ods. 1 písm. a) bodu ii) nariadenia č. 1408/71, ako keby sa na neho počas jeho posledného zamestnania vzťahovali právne predpisy uplatňované touto inštitúciou.**

Podpisy